

11 listopada 2021

Domowe leczenie tlenem

Długotrwałe leczenie tlenem, zazwyczaj w **warunkach domowych**, jest wskazane u chorych w stadium IV choroby z:

- PaO₂ <55 mmHg lub SaO₂ <88% albo
- PaO₂ 55-59 mmHg, jeśli występują objawy nadciśnienia płucnego, obrzęki obwodowe wskazujące na zastoinową niewydolność serca lub czerwienica (hematokryt >55%).

Jest to przewlekła niewydolność oddechowa, spowodowana najczęściej POChP, rozstrzeniami oskrzeli, samoistnym włóknieniem płuc, mukowiscydozą.

W długotrwałym leczeniu tlenem PaO₂ powinno utrzymywać się na poziomie równym lub większym niż 60 mmHg lub SaO₂ równym lub większym niż 90%. Stosowanie tlenoterapii co najmniej 15 h na dobę poprawia przeżycie chorych na niewydolność oddechową. Przepływ tlenu zazwyczaj wynosi 2 l/min (0,5-3 l/min); w czasie snu i podczas wysiłku fizycznego można zwiększyć przepływ tlenu o 1 l/min. Źródłem tlenu w warunkach domowych najczęściej są koncentratory tlenu - urządzenia zasilane prądem elektrycznym, które zasysają z atmosfery powietrze, następnie specjalne filtry oddzielają cząsteczki tlenu, który jest gromadzony w zbiorniku koncentratora, z którego chory pobiera go przez cewnik, kaniulę lub maskę. Koncentratory zagęszczają tlen pobierany z powietrza do stężenia 85-95%. Niezbędne są okresowe przeglądy serwisowe koncentratorów i czyszczenie filtrów. Butle ze sprężonym lub ciekłym tlenem nie są tak wygodne i bezpieczne w domu jak koncentratory tlenu.

Cel leczenia tlenem:

- zmniejszenie duszności
- usunięcie niedotlenienia tkanek

Wskazania do leczenia tlenem:

- ostra i przewlekła niewydolność oddechowa, SaO₂ <94%
- choroby serca, np. zawał serca, przewlekła niewydolność serca
- wstrząs, nagłe zatrzymanie krążenia, zator tętnicy płucnej
- zaawansowana choroba nowotworowa
- choroby krwi, np. zmniejszona ilość hemoglobiny

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

Przeciwwskazania do leczenia tlenem:

- narastająca retencja CO₂ u chorego z przewlekłą niewydolnością oddechową (najczęściej wskutek POChP), nie jest przeciwwskazaniem do tlenoterapii, jeśli występuje hipoksemia (niedotlenienie), ale powinna skłonić do zmniejszenia zawartości tlenu w mieszaninie oddechowej albo do zastosowania wentylacji mechanicznej płuc.

Działania niepożądane tlenu, zwłaszcza długotrwałe jego podawanie powoduje wysychanie i owrzodzenia błon śluzowych, zakażenia układu oddechowego, stosowanie zaś w dużych stężeniach >50% wiąże się z zapaleniem tchawicy i oskrzeli, upośledzeniem oczyszczania śluzowo-rzęskowego, niedodmą, dysplazją oskrzelowo-płucną.

Piśmiennictwo:

1. Interna Szczeklika 2016/17. *Mały podręcznik*. Wydanie VIII. Medycyna Praktyczna, Kraków 2016.

Źródło zdjęcia: <https://www.canva.com/photos/>

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit